

Povestea cuvintelor

EZLN

1994

30 decembrie 1994,
Către Proceso, La Jornada, El Financiero, Tiempo:
Din munții Sud-Estului mexican,
Subcomandante Insurgente Marcos.

I-a apucat noaptea vorbind. „Lanternă mea nu are baterii“, spune Antonio-fiul. „Eu am uitat-o în raniță“, spune Marcos, privind ceasul. Bătrânul Antonio pleacă și se întoarce cu frunze de watapil. Fără a spune un cuvânt, începe să construiască o colibă. Antonio-fiul și Marcos îl ajută. Din plante și ramuri, treptat ia formă acoperișul. Apoi caută lemne de foc, fiindcă noaptea și ploaia sînt înfrățite. Din miinile experte ale Bătrînului Antonio răsare, în sfîrșit, o scînteie care apoi devine foc. Marcos și Antonio-fiul se așază cum pot, întinși lîngă foc. Bătrînul Antonio vorbește și face să treacă noaptea și visul cu această poveste, cu această moștenire...

„Limba adevărată s-a născut odată cu primii zei, cei care au făcut lumea. Din primul cuvînt, de la primul foc, s-au format alte cuvinte adevărate, iar din acestea se descojiră, precum porumbul în miinile țăranului, alte cuvinte. Primele cuvinte au fost trei la număr, de trei mii de ori se născură alte trei, iar din acestea altele, și astfel se umplu lumea de cuvinte. Primii zei, cei care au făcut lumea, păseau pe o piatră mare. De la atîta mers, piatra se făcu netedă ca o oglindă, iar primii zei au aruncat pe această piatră primele trei cuvinte. Dar piatra nu a întors aceleași cuvinte pe care le-a primit, ci de trei ori trei cuvinte diferite. O vreme, zeii au tot aruncat cuvinte în oglindă, ca să iasă altele, pînă cînd s-au plictisit. Apoi le veni în minte o idee măreață și se apucară să meargă pe o altă piatră, pînă cînd au șlefuit-o într-o nouă oglindă, pe care au așezat-o în fața primei oglinzi. Apoi au aruncat primele trei cuvinte de prima oglindă, care le întoarse înapoi trei cuvinte diferite, pe care le aruncară cu toată forța de a doua oglindă, care întoarse în prima oglindă de trei ori mai multe cuvinte, și astfel aruncară tot mai multe cuvinte diferite, pe care le aruncau cu toată forța în a doua oglindă, care trimitea în prima oglindă de trei ori mai multe cuvinte decît primea. Astfel au făcut oglinzile tot mai multe cuvinte diferite. Așa s-a născut limba adevărată: din oglinzi.

Primele trei cuvinte, din toate cuvintele și toate limbile, sînt democrație, libertate, dreptate.

«Dreptate» nu înseamnă a pedepsi, ci a da înapoi fiecăruia ceea ce merită. Fiecare merită ceea ce îi întoarce oglinda: pe sine însuși. Cel care a ucis, care a produs mizerie, exploatare, aroganță, trufie merită multă durere și tristețe pentru calea pe care a luat-o. Cel care a muncit, a dat viață, a luptat, cel care a fost un frate merită o luminiță care să îi lumineze întotdeauna fața, pieptul și drumul.

«Libertate» nu înseamnă că fiecare face ce vrea, ci că poți să îți alegi orice cale vrei pentru a întîlni oglinda, pentru a merge cu cuvîntul adevărat. Însă doar acele căi care nu te fac să pierzi oglinda, care nu te fac să te trădezi pe tine însuși, pe ai tăi, pe alții.

«Democrație» înseamnă că gîndirile ajung la un bun acord. Nu înseamnă că toată lumea gîndește la fel, ci că toate gîndirile sau majoritatea gîndirilor caută și ajung la un acord comun, care este bun pentru majoritate fără a-i elimina pe cei care sînt mai puțini. Înseamnă că, într-adevăr, cuvîntul conducerii ascultă de cuvîntul majorității, că mandatul conducerii înseamnă cuvîntul colectiv, nu o voință unică. Înseamnă că oglinda reflectă totul, pe cei care merg și calea totodată, fiind astfel motivul de a gîndi atît în interiorul tău, cît și în afara lumii.

Din aceste trei cuvinte vin toate cuvintele, în aceste trei se înlănțuiesc viețile și morțile bărbaților adevărați și ale femeilor adevărate. Aceasta e moștenirea pe care primii zei, cei care au născut lumea, au lăsat-o bărbaților și femeilor adevărate. Mai mult decît o moștenire, e o încărcătură grea, o încărcătură pe care unii o abandonează la mijlocul drumului și o lasă aruncată, ca și cum ar fi un nimic. Cei care abandonează această moștenire își sparg oglinda și umblă nevăzători pentru totdeauna, fără să știe niciodată cine sînt, de unde vin și unde se duc. Există însă și unii care ridică mereu moștenirea primelor trei cuvinte, mergînd încovoiați de greutatea lor, ca atunci cînd porumbul, cafeaua sau lemnele îi fac să se uite în pămînt. Scunzi de atîta încărcătură, privind mereu de jos cu atîta greutate, bărbații și femeile adevărate sînt mari și privesc în sus. Privesc și merg cu demnitate.

Dar pentru ca limba adevărată să nu se piardă, primii zei, cei care au făcut lumea, au spus că trebuie să se aibă grijă de primele trei cuvinte. Oglinzile limbii s-ar putea sparge într-o zi, și atunci cuvintele născute din ele s-ar sparge și ele, iar lumea ar rămîne fără cuvinte cu care să vorbească sau să tacă. De aceea, înainte de a muri trăind, primii zei le-au dat aceste prime trei cuvinte bărbaților și femeilor de porumb, ca să aibă grijă de ele. De atunci, bărbații adevărați și femeile adevărate păstrează aceste trei cuvinte ca pe o moștenire. Iar ca să nu le uite niciodată, ei le luptă, le trăiesc și umbă cu ele...”

Cînd se trezirea, Bătrînul Antonio prepara un tepescuintle. În vatră, lemnul ardea și se usca în același timp, umed de la ploaie și de la sudoarea de pe spatele Bătrînului Antonio. Se crăpa de zi și, cînd se ridicară, Antonio-fiul și Marcos simțiră că ceva îi apăsa pe umeri. De atunci caută să ușureze această povară... Încă mai caută...

Biblioteca Anarhistă

EZLN
Povestea cuvintelor
1994

Din IDEA artă+societate nr. 54

ro.theanarchistlibrary.org